

6

Vragenuur

Vragen van het lid Kortenoeven aan de minister van Buitenlandse Zaken over **het bericht "Rode loper voor Bashir. China ontvangt gezochte 'oorlogsmisdadiger' met alle egards"**.

De voorzitter:

Ik heet de minister van Buitenlandse Zaken welkom.

□

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Voorzitter. Gisteravond arriveerde de leider van de Islamitische Republiek Sudan, Omar Al-Bashir, in China. Hij kwam uit Teheran, waar hij een conferentie over de bestrijding van terrorisme had bijgewoond. Dat is een bizar feit. Een door het Internationaal Strafhof in Den Haag van genocide en misdaden tegen de menselijkheid beschuldigde staatsterrorist die in de terroristische Islamitische Republiek Iran een conferentie tegen terrorisme bijwoont. Mijn fractie vindt het onaanvaardbaar dat deze Al-Bashir de wereld kan rondreizen zonder te worden opgepakt en naar Den Haag te worden afgevoerd, zeker gezien het feit dat hij zich met recidivehandelingen op dit moment bezighoudt.

Mijn eerste vraag aan de minister heeft te maken met de motie-Kortenoeven die vorig jaar door de Kamer werd aangenomen, een motie betreffende de inventarisatie van sancties tegen staten die doorgang of toegang bieden aan Al-Bashir. Welk protest gaat Nederland laten horen richting China en in hoeverre kan en wil de minister gebruikmaken van het dictum van die motie?

Het feit dat Al-Bashir in Beijing wordt ontvangen, zegt veel over het Chinese regime. Dat is een regime dat Zuid-oost-Azië dreigt te destabiliseren. Het is een regime dat de Australische regering de stuipen op het lijf jaagt. Lees het Nederlands Dagblad van vandaag er maar op na. Het is een regime dat op ongehoorde wijze de mensenrechten schendt en christenen laat oppakken omdat ze willen bidden. Een regime ook dat zijn eigen burgers monddood maakt. Dat onderdrukkende Chinese regime wordt helaas gelegitimeerd door Nederland. In september vindt in Beijing de grote boekenbeurs plaats. Nederland is medeorganisator en het ministerie van Buitenlandse Zaken is hier rechtstreeks bij betrokken. 22 Nederlandse schrijvers zullen in persoon in Beijing aanwezig zijn en het woord voeren. De Chinese mensenrechtenactiviste Tienchi Martin-Liao heeft ons vorige maand in een bijzondere procedurevergadering gewaarschuwd voor de epidemische censuur die de Chinese autoriteiten uitoefenen. Die censuur zal volgens haar ook het Nederlandse boek treffen. Wat gaat de minister doen om te voorkomen dat Nederland medeplichtig wordt aan Chinese censuur? Is hij bereid om in het Chinees op de website van de Nederlandse ambassade duidelijk te verklaren dat Nederland de vrijheid van meningsuiting hoog in het vaandel heeft en censuur absoluut veroordeelt, in het algemeen en in het kader van de boekenbeurs?

□

Minister Rosenthal:

Voorzitter. Dat president Al-Bashir en trouwens ook gouverneur Haroun van Zuid-Kordofan naar het Internationaal Strafhof in Den Haag, naar Scheveningen, moeten, is volstrekt duidelijk. Dat zegt de Nederlandse regering voortdurend. Het is inderdaad zorgelijk dat China president Al-Bashir ontvangt en dan ook nog over de rode loper. Het probleem is dat China geen statenpartij is bij het Internationaal Strafhof en dus niet meedoet aan het Statuut van Rome. Daar staat tegenover dat China als permanent lid van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Daarom is het zonder meer te betreuren dat China Al-Bashir niet de deur wijst. De kwestie is door de Nederlandse regering aan de orde gesteld bij de Europese Unie. Er is ook vanuit de Europese Unie kritiek uitgeoefend op China voor de geplande ontvangst van Al-Bashir.

De tweede vraag van de heer Kortenoeven ging over de boekenbeurs in China. Die boekenbeurs is een commerciële beurs en Nederland is het focusland. Het Nederlands Letterenfonds verzorgt inderdaad de Nederlandse inzending. De Nederlandse overheid mengt zich natuurlijk niet in de aard en samenstelling van de inzending. Wij hechten juist grote waarde aan de vrijheid van meningsuiting. Het is vanzelfsprekend dat Nederland tegen alle mogelijke vormen van censuur is. De heer Kortenoeven heeft het ongetwijfeld over het boek van de auteur Kluun. De auteur heeft zelf in samenspraak met zijn uitgever besloten om bepaalde teksten uit het boek weg te halen. Daar kan de Nederlandse regering natuurlijk niet in treden.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Ik hoop dat de minister de Kamer ter wille wil zijn en de Chinese ambassadeur luid en duidelijk laat weten dat dit huis er niet van gediend is dat een gezochte misdadiger met de rode loper wordt ontvangen, en dan nog wel een misdadiger die nog steeds actief is.

Ik wil de minister vragen om het uiterste te doen om op de Nederlandse website van de ambassade een verklaring te plaatsen waaruit blijkt dat Nederland onder geen enkele voorwaarde censuur accepteert. Ik doe dit verzoek mede namens Amnesty International. Deze verklaring dient in het Chinees geschreven te worden, niet in het Engels of het Nederlands. Ik pleit daarvoor omdat ons uit Chinese kring berichten bereiken dat Chinese dissidenten om zo'n verklaring verlegen zitten. Het kan hun zaak helpen. Het gaat niet alleen om de heer Kluun. Het gaat hier ook om Chinese auteurs, van wie niet alleen details van uitgegeven werk, maar hele boeken onder censuur worden geplaatst. Dat willen wij graag bestrijden.

Minister Rosenthal:

Bij elke voorkomende gelegenheid maakt de Nederlandse regering er geen geheim van dat zij de mensenrechtensituatie in China slecht vindt en dat die moet worden verbeterd. Laatstelijk heeft collega Verhagen dat bij zijn handelsmissie naar China ter sprake gebracht. Ik heb het ook zelf bij allerlei gelegenheden onder de aandacht gebracht van autoriteiten uit China. Dat is de wijze waarop wij daarmee omgaan.

Dan de website. Ik zeg de heer Kortenoeven toe dat ik daarnaar zal kijken, maar ik wil bij al dit soort zaken die met mensenrechten van doen hebben, vooral de doeltreffendheid van de stappen die wij zetten voor ogen hebben.

Rosenthal

Op dat punt wil ik dan ook eerst en vooral weten of een instrument zoals een tekst in het Mandarijn op de Nederlandse website ter zake doeltreffend kan zijn.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Voorzitter. Ik heb nog geen antwoord op mijn eerste vraag gekregen, over het spreken van de Chinese ambassadeur.

Minister **Rosenthal**:

Dat zeg ik op dit ogenblik niet toe, ik zal kijken of dat doeltreffend en een stap in de goede richting is. Ik wil dit ook bekijken in het licht van de verschillende demarches met betrekking tot China, zowel in bilateraal als in multilateraal verband.